

Küresel bir marka adayı:

İZMİR "İzmir'in marka olma potansiyeline sahip birçok ürünü var. Bu ürünlerin başında zeytin, incir ve üzüm/şarap geliyor..." Doç. Dr. C. Coşkun Küçüközmen yazdı

Izmir, dünyada İstanbul'dan sonra en iyi bilinen Türk şehridir. Akdeniz çanağında yer alan birçok önemli kentin hiçbir eksikliği yoktur.

Izmir doğası, kültürü, konumu ve tarihi ile farklı bir şehirdir. Medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması, Smyrna olarak bilinen ve M.Ö. 8000 yıllarına kadar inen, antik yerleşim yerlerinden biri olması bu farkı yaratan. Kentlerin bir kimliği, bir kişiliği olması önemlidir. Kentleri kalıcı yapan kent kimliğidir. Kimlik kültürel ve sanatsal boyut içerir. Örneğin İspanya'nın Bilbao kenti, Guggenheim Müzesi ile özdeşleşmiştir. Avustralya'nın Sydney kentinden bahsedince akla ilk gelen, kapılarını 1973 yılında açan Opera Binası'dır.

Smyrna ile özdeşleşecek bir olgu ya da yapı; yayılma ve cazibe etkisi ile İzmir'le kalıcı bağ sağlayacak bir güce sahip olacaktır. Bunun dışında İzmir'in marka olma potansiyeline sahip birçok ürünü vardır. Bu ürünlerin başında zeytin, incir ve üzüm/şarap gelmektedir. Dünya markası olmaya aday bu ürünler yabancı egemenliği yerine özgünlüğünü kaybetmeden lider markaları kendi semsiyesi altında toplamalıdır.

KİM İHMAL EDİYOR?

Bugünün İzmir'i acaba hangi konumda? İzmir'den marka çıkmıyor mu? Elbette çıkıyor ama dünya markası olması gerekirken sadece Türkiye markası olarak kalıyor. Hep söylenir, "İzmir ihmal ediliyor" diye. Acaba kim ihmal ediyor, yoksa İzmir kendi kendini mi ihmal ediyor? Bugüne kadar sağlık turizminde ülkenin bir numarası olması gerekirken bu durum ancak EXPO ile gündeme getirilmeye çalışılıyor. İzmir gerçekten bir sağlık turizmi şehri mi? İstatistikler ne diyor bu konuda? Peki ya kültür, kongre ve kurvaziyer turizmi mi güçlenmeli? İzmir Enternasyonal Fuarı eski şaşaalı günlerine geri dönemez mi? Ya da İzmir bölgesel bir finans merkezi olamaz mı? İstanbul'a rakip olmasa da bir "ticaret ve finans merkezi" olamaz mı? Peki bir Opera Binası, İzmir buna layık değil mi?

UZMANLAR YÖNETMELİ

EXPO'yu almak her ne kadar önemli bir kilometre taşı olarak

sunulsa da bu konuda şehrin, halkın, sanayi ve ticaret kesiminin desteğini hangi boyutta algılamak, değerlendirmek gerekiyor acaba? Halkın nabızı yoklanıyor mu? Bu tür girişimler İzmir'e ve dolayısıyla ülkeye ne kazandıracak? Peki, EXPO'yu alamazsak yolumuza devam edecek miyiz? Yoksa hak-kımız yenildi diye üzülecek miyiz? Bir B Planı var mıdır? EXPO'suz İzmir yoluna nasıl devam etmelidir? Daha hızla, daha özgüvenle, kaynakları ve konumu itibarıyla birçok ülkeden zengin olan İzmir için EXPO çok önemli değildir. Önemli olan İzmir'in yarınlara nasıl taşınacağıdır.

Batı, bugün doğunun tüm kazanımlarını adeta silmiş durumda. Bu noktada özgün bir şeyler yapmak ve her şeyden önce yaşanılan yeri yaşamaktan keyif alınan bir yer haline getirmek önemli. Marka yaratmak, tutundurmak ve yaygınlaştırmak önemli bir yönetim fonksiyonudur ve bu sürecin uzmanlarla yönetilmesi gerekir.

Kent yönetiminde en önemli şeylerden biri de kentsel risk yönetimidir. Her türlü doğal afete karşı hazırlıklı olmanın yanı sıra iyi tasarlanmadan gerçekleştirilen bir takım projeler de riskler içerebilir. Örneğin 10 yıl öncesini (artan nüfusu/trafiği) düşünmeden yapılacak olan bir düzenleme, geç fark edilen bir tasarım hatası, yeterli denetimden ve planlamadan yoksun yapılaşma birer risk unsurudur.

REKABET KOŞULLARI

Izmir gibi büyük şehirlerde ve civarında faaliyet gösteren firmalar şehrin ekonomik ve ticari hayatına büyük katkıda bulunurlar. Giderek artan rekabetçi ortamda bu şirketler ayakta kalma ve varlıklarını güçlenerek sürdürmek zorundadır. Bunu sağlamanın en önemli koşulu, bu şirketlerin içinde buldukları küresel ve bölgesel rekabet koşullarının ve farkında olmalarıdır. Bugün birçok şirketin Pazar paylarını kaybetmesinin ardında günü ve ortamı yakalayamamak yatmaktadır. Benzer şekilde kent yöneticilerinin de aynı hususlara dikkat etmeleri gerekmektedir. İşin özü planlamadır. Planlamaya ne kadar çok zaman ayrılırsa uygulamak ve sonuç almak da o kadar kolaylaşacaktır. Kentleri geleceğe hazırlamak bir risk nevi risk yönetimi faaliyetidir. Bu süreci beklentileriniz ve algılarınız şekillendirir. Bu çerçevede iş

dünyasının ve sivil toplum kuruluşlarının kent yönetiminde aktif bir şekilde paydaş olması önemlidir.

KAYNAK KULLANIMI

Son sözüm de reel sektöre, yani şirketlere. İzmir bir KOBİ şehri, ilk 500'de yer alan firma sayısı şehrin potansiyelini yansıtmıyor. Büyüme ve kılık hedeflerinin yanında şirketin geleceğe daha güçlü bir şekilde taşınması ve olası risklerin bertaraf edilmesi gerekiyor. Bunun yegyolu risk yönetimidir. Başlı başına farklı bir disiplin olan risk yönetimi size hemen kazandırmaz, risk yönetim sistemini kurar kurmaz kılığınız da artmaz, ama herkes batarken

ayakta kalırsınız. Tıpkı itfaiye gibi, varlığı bir masraf gibi görünür ama yeri gelince işiniz, hayatınızı kurtarır.

Izmir farklı alanlarda söz sahibi olmak istiyorsa, dünya şehri olmak istiyorsa, marka şehir olmak istiyorsa mevcut kaynaklarını verimli kullanmalı, potansiyelinin farkına varmalıdır.

Deniz, doğa, orman, verimli topraklar, medeniyetlere ev sahipliği, yer altı kaynakları, üniversiteleri, iklimi ve Cumhuriyet tarihi ile İzmir bir dünya şehri adaydır ve bunu ilan etmek için gereken her şeye sahiptir. Bunun gerçekleşmesi ise nitelikli insan kaynağının verimli ve etkin bir şekilde sürece dedilmesi ve yönetilmesi ile mümkündür.

Izmir Ekonomi Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. C. Coşkun Küçüközmen